

pler, som skulde godtgjøre, at det i og for sig er et farligt Princip at komme ind paa en Understøttelse af, hvorvidt en tidligere Lov har ordnet et Skatteforhold grundkommen retfærdigt og billigt og derpaa at slutte en Forbring paa Tilbagebetaling. Saaledes som Sagen staar for mig, skal jeg ikke gjøre nogen Modstand mod, at man gaar ind paa denne Forøgelse af Afdraget paa Toldafgiften ligeover for Sukkerindustrien; men hvad Tilbagebetalingen angaar, vil jeg ikke stemme for den, og jeg stemmer imod den med saa megen bedre Samvittighed, som jeg har den fulde Overbevisning, at det er temmelig ligegyldigt for Sukkerfabrikerne, om de faae disse 15,000 Kr. eller ikke.

Neergaard: Vor ærede Ordfører for Mindretallet har saa udførlig og grundig udtalt vor Anskuelse, at det, jeg har at anføre, er meget lidt; det vil nærmest gaa ud paa at betegne den Stilling, jeg har indtaget i dette Udvalg. I mange Ting stemmer jeg aldeles med Flertallets Anskuelse, men naar Flertallet har udtalt, at Sukkerroedyrkingen ikke har eller kunde have nogen særegen Indflydelse paa vore agronomiske Forhold og vor Agerdyrknings Udvikling i det Hele, kan jeg ikke følge Flertallet. Ved Siden af, hvad i Betænkningen er anført i denne Retning, staar der Udtalelser i modsat Retning, hvilke jeg for min Person ikke kan tillægge en aldeles ringe Betydning. Men dertil kommer, at jeg maa tillægge en virkelig Kjendsgjerning med Hensyn til Roedyrkingen en stor Betydning. Det er nemlig den, at i vore Nabolande, som i Forbundsforhold og Klimatiske Forhold staa nogenlunde paa samme Trin som i det Mindste en Del af vort Land, er Roedyrkingen lykkelig overordentlig godt og har fremkaldt et intensjunt Agerbrug, som i vide Kredse spreder Velvære og Velstand. Med disse Kjendsgjerninger for Die kan jeg ikke, saaledes som Udvalgets Flertal, ubetinget sige, at Sukkerroedyrkingen ikke skulde have nogen særegen Betydning for vort Agerbrugs Udvikling, navnlig dersom denne Sukkerroedyrking blev udført paa den Maade, som af den ærede Ordfører for Mindretallet er anført, og som navnlig skal finde Sted i det nordlige Nybysland, nemlig at de mindre Agerbrugere samle sig i Aktiefelskaber med Forpligtelse til at levere til en Fabrik et vist Roedybbytte, for derefter at dele Udbyttet af Fabrikerne. Derved fjerner man jo en af de væsentligste Ånter, man har imod denne Roedyrking, at Interesserne ikke ere forenede. Naar jeg saaledes ikke kan tiltræde Flertallets Anskuelse med Hensyn til selve Sukkerroedyrkingens Indflydelse paa vort Agerbrug, saa kan jeg endnu mindre tiltræde dens Udtalelser med Hensyn til Sukkerfabrikationen. Flertallet udtaler, at det ikke finder, at der kan være nogen Anledning for Staten til at træde op og gjøre noget-

somhelst Offer for at faae denne Industri indført. Jeg veed meget vel og erkjender, at Staten maa være meget forsigtig og bruge megen Omfagt, forinden den gaar ind paa at understøtte en Fabrikation, og at den Understøttelse, som ydes, maa være meget begrænset; men jeg kan paa ingen Maade antage, at det skulde være absolut urigtigt og ligge udenfor Statens Diemed at understøtte en begyndende Industri, og navnlig en Industri som denne, der gaar ud paa at forædle Landets egne Produkter, saadanne Produkter nemlig, som uddrages af Jorden. Det forekommer mig, at denne Industri har et saa naturligt Grundlag, at det maa kunne lykkes den at finde Fodfæste i Landet. Naar der har været Tale om, hvilket Offer Staten maatte gjøre i denne Retning, forekommer det mig, at den Maade, som er antydet af Mindretallet, og som skulde gaa ud paa at yde enhver somhelst Sukkerfabrik, som bliver anlagt her i Landet, en Understøttelse ved en Eftergivelse eller Formindskelse i et vist Antal Aar af Toldafgiften, ikke kunde være et Offer, som var for betydeligt, naar der virkelig derved kunde fremblomstre en ny Industri. Naar man har yttret, at denne Industri kun kunde have en ren lokal Indflydelse paa vore Arbejderforhold, skal jeg gjerne indrømme, at Indflydelsen i det Væsentlige vilde blive lokal; men naar man tænker sig disse Fabrikker anlagte ved større Byer, tror jeg dog, at den lokale Indflydelse, som disse Fabrikker vilde faae, vilde vise sig i et saa stort Omfang, at jeg ikke antager, at Staten ret vel kan se bort fra denne Indflydelse, men ogsaa bør tage Hensyn til dette Moment ved Spørgsmaalets Besvarelse. Smidlertid er det vist, at den Kundskab, som i det Mindste jeg, og jeg tror hele Udvalget, har til den agronomiske Indflydelse, som en saadan Sukkerroedyrking kunde have paa vore Forhold, hidrører nærmest fra aldeles private Meddelelser, og jeg tror derfor, at det vilde være meget ønskeligt, om der fra Regjeringens Side kunde foretages Undersøgelser, som vare lige saa omfattende i agronomisk Henseende, som vi ved denne Sags Behandling have set, at de have været i sikkal Henseende. Derfor tillader jeg mig at henvende mig til den ærede Regjering med det Ønske, at den velvillig vilde lade foretage Undersøgelser om den Indflydelse, som Sukkerroedyrkingen kunde have paa vore agronomiske Forhold. Saadanne Undersøgelser kunde da være til Vejledning ved denne Sags yderligere Behandling.

Breinhold: Min høitærede Sidemand (Schlegel) udtalte, idet han begyndte sit Foredrag, at han talte paa Mindretallets Vegne, og da jeg hører til det Mindretal, tror jeg at skulde mig selv at komme lidt nærmere ind paa en Udtalelse, han gjorde, en Udtalelse, som har temmelig betydelig Vigtighed, og hvori jeg ikke kan være enig med ham. Han udtalte nemlig,